

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ TRADEMONT A.G. ΚΑΙ ΜΗΝΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ
(Προσφυγές αριθ. 17154/10 και 45772/11)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
7 Απριλίου 2016

Η απόφαση αυτή είναι τελεσίδικη. Μπορεί να υποστεί μικροαλλαγές ως προς την μορφή.

Στην υπόθεση Trademont A.G. και Μηνά και λοιποί κατά Ελλάδα.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε Επιτροπή, η σύνθεση της οποίας έχει ως εξής:

Ledi Bianku, πρόεδρος,

Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος,
Armen Harutyunyan, δικαστές,
και André Wampach, αναπληρωτής γραμματέας τμήματος,
Αφού διασκέφθηκε σε δικαστικό συμβούλιο στις 15 Μαρτίου 2016,
Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία ελήφθη την πιο πάνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με δύο προσφυγές (αριθ. 17154/10 και 45772/11) στρεφόμενες κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας και των οποίων το Δικαστήριο επιλήφθηκε δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση») κατά τις ημερομηνίες που αναγράφονται στο συνημμένο παράρτημα.

2. Οι προσφεύγοντες της προσφυγής αριθ. 45772/11 εκπροσωπήθηκαν από τον κύριο Α. Στριμπέρη, δικηγόρο Αθηνών. Η ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τις εντεταλμένες του αντιπροσώπου της, κυρίες Κ. Παρασκευοπούλου και Μ. Βέργου, πάρεδρο και δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους αντίστοιχα.

3. Οι αιτιάσεις οι ελκόμενες από τα άρθρα 6 § 1 και 13 της Σύμβασης αναφορικά με την διάρκεια των επιδίκων διαδικασιών, οι οποίες αναγράφονται στο συνημμένο παράρτημα, κοινοποιήθηκαν στην Κυβέρνηση και η προσφυγή αριθ. 45772/11 κηρύχθηκε απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

A. Οι συνθήκες της υπόθεσης

4. Ο κατάλογος των προσφευγόντων, καθώς και τα στοιχεία των επιδίκων διαδικασιών αναγράφονται στο συνημμένο παράρτημα.

5. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται για την διάρκεια των διαδικασιών οι οποίες εισήχθησαν ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων, καθώς και για την έλλειψη μιας πραγματικής προσφυγής για το ζήτημα αυτό.

B. Το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο

6. Ο νόμος 4239/2014, ο οποίος τιτλοφορείται «δίκαιη ικανοποίηση λόγω υπέρβασης εύλογης διάρκειας της δίκης, στα πολιτικά και ποινικά δικαστήρια και στο Ελεγκτικό Συνέδριο», τέθηκε σε ισχύ στις 20 Φεβρουαρίου 2014. Αυτός εισάγει,

μεταξύ άλλων, μία νέα προσφυγή αποζημίωσης η οποία προβλέπει την επιδίκαση δίκαιης ικανοποίησης λόγω της αδικαιολόγητης διάρκειας μιας δίκης ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων. Το άρθρο 3 § 1 ορίζει:

«Η αίτηση ασκείται ανά βαθμό δικαιοδοσίας εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης του δικαστηρίου που εκδόθηκε μετά από δίκη για την οποία ο αιτών παραπονείται ότι υπήρξε υπέρβαση της εύλογης διάρκειάς της (...).».

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΚΔΙΚΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

7. Λαμβανομένης υπόψη της ομοιότητας των προσφυγών ως προς τα πραγματικά περιστατικά και το ζήτημα ουσίας το οποίο αυτές θέτουν, το Δικαστήριο εκτιμά αναγκαίο να τις συνεκδικάσει και αποφασίζει να τις εξετάσει από κοινού μέσα σε μία απόφαση.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

8. Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι η διάρκεια της διαδικασίας αγνόησε την αρχή της «λογικής προθεσμίας» όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό (...) δικαστηρίου (...) το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...).»

9. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο λογικός χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη τα κριτήρια που έχουν καθιερωθεί από τον νομολογία του, και ιδιαίτερα την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, την συμπεριφορά του προσφεύγοντος και εκείνη των αρμοδίων αρχών, καθώς και το διακύβευμα της διαφοράς για τους ενδιαφερόμενους (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Γλυκάντζη κατά Ελλάδας*, αριθ. 40150/09, 30 Οκτωβρίου 2012).

10. Το Δικαστήριο χειρίστηκε πολλές φορές υποθέσεις που θέτουν παρόμοια ζητήματα με εκείνο της παρούσας υπόθεσης και διαπίστωσε την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε την προαναφερόμενη *Γλοκάντζη*).

11. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο δεν διαπιστώνει κάποιο γεγονός ή επιχείρημα ικανό να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα υπόθεση, η οποία περατώθηκε έξι μήνες πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου 4239/2014. Ειδικότερα, σημειώνει ότι, σε ό,τι αφορά την σχετική με την προσφυγή αριθ. 17154/10 διαδικασία, ακόμη και αν ορισμένες καθυστερήσεις μπορούν να καταλογιστούν στην προσφεύγουσα, η διάρκεια της διαδικασίας παραμένει υπερβολική έναντι των απαιτήσεων του άρθρου 6 § 1. Εξάλλου, προκειμένου για την προσφυγή αριθ. 45772/11, το Δικαστήριο δεν διαπιστώνει κάποιο στοιχείο ικανό να καταστήσει τους προσφεύγοντες υπεύθυνους για την επιμήκυνση της διαδικασίας. Λαμβανομένης υπόψη της σχετικής νομολογίας του, το Δικαστήριο εκτιμά ότι εν προκειμένω η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

12. Ενόψει των όσων αναφέρονται πιο πάνω, η αιτίαση αυτή πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτή και να διαπιστωθεί ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 σε ό,τι αφορά την διάρκεια των επιδίκων διαδικασιών.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

13. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται επίσης για το γεγονός ότι δεν υφίσταται στην Ελλάδα κάποια πραγματική προσφυγή για να παραπονεθούν για την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας. Επικαλείται το άρθρο 13 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη παρούση Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερίες παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και αν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων των.»

14. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 13 εγγυάται μία πραγματική προσφυγή ενώπιον μιας εθνικής αρχής που να επιτρέπει στον ενδιαφερόμενο να παραπονεθεί για την αθέτηση της επιβαλλόμενης από το άρθρο 6 § 1 υποχρέωσης να

εκδικάζει τις υποθέσεις μέσα σε λογική προθεσμία (βλέπε *Kudla κατά Πολωνίας* [GC], αριθ. 30210/96, § 156, CEDH 2000-XI)

15. Εξάλλου, το Δικαστήριο είχε ήδη την ευκαιρία να διαπιστώσει ότι η ελληνική έννομη τάξη δεν προσέφερε στους ενδιαφερόμενους μία πραγματική προσφυγή με την έννοια του άρθρου 13 της Σύμβασης που να τους επιτρέπει να παραπονεθούν για την διάρκεια μιας διαδικασίας (βλέπε την προαναφερόμενη *Γλυκάντζη*, § 54, και τις παραπομπές που αναφέρονται εκεί).

16. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι στις 20 Φεβρουαρίου 2014 τέθηκε σε ισχύ ο νόμος 4239/2014, ο οποίος αναφέρεται στην δίκαιη ικανοποίηση λόγω της υπέρβασης της λογικής προθεσμίας μιας διαδικασίας ενώπιον των ποινικών και των πολιτικών δικαστηρίων και του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Δυνάμει του προαναφερθέντος νόμου, θεσπίστηκε μία νέα προσφυγή η οποία επιτρέπει στους ενδιαφερόμενους να παραπονεθούν για την διάρκεια κάθε βαθμού μιας διαδικασίας ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου εντός προθεσμίας έξι μηνών από την ημερομηνία της δημοσίευσης της σχετικής απόφασης (βλέπε πιο πάνω παράγραφο 6). Εν τούτοις, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι ο νόμος αυτός δεν έχει αναδρομικότητα. Κατά συνέπεια, ο νόμος αυτός δεν προβλέπει μία τέτοια προσφυγή για τις υποθέσεις οι οποίες, όπως εν προκειμένω, έχουν περατωθεί έξι μήνες πριν από την έναρξη ισχύος του. Συνεπώς, οι προσφεύγοντες δεν μπορούσαν να ασκήσουν την προσφυγή αυτή.

17. Ενόψει των όσων εκτίθενται ανωτέρω, οι αιτιάσεις αυτές πρέπει να κηρυχθούν παραδεκτές και να διαπιστωθεί η παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης εξαιτίας της έλλειψης, κατά τον χρόνο των γεγονότων, στο εθνικό δίκαιο μιας προσφυγής που θα επέτρεπε στους προσφεύγοντες να επιτύχουν την επικύρωση του δικαιώματός τους να εκδικαστεί η υπόθεσή του εντός λογικής προθεσμίας, με την έννοια του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

IV. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ

18. Η προσφεύγουσα της προσφυγής αριθ. 17154/10, επικαλούμενη τα άρθρα 6 § 1 και 13 της Σύμβασης, παραπονείται για το δίκαιο της εθνικής διαδικασίας και για την αιτιολογία των αποφάσεων των εθνικών δικαστηρίων. Επικαλούμενη το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 1, παραπονείται επίσης για την προσβολή του δικαιώματός της για σεβασμό της περιουσίας της.

19. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των στοιχείων που έχει στην διάθεσή του, και στο μέτρο που έχει την αρμοδιότητα να αποφανθεί επί των διατυπούμενων

ισχυρισμών, το Δικαστήριο δεν σημείωσε κάποια ένδειξη παραβίασης των επικαλουμένων άρθρων.

20. Έπεται ότι αυτό το τμήμα της προσφυγής αριθ. 17154/10 είναι προδήλως αβάσιμο και πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 3 α) και 4 της Σύμβασης.

V. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

21. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

22. Οι προσφεύγοντες δεν παρουσίασαν κάποιο αίτημα δίκαιης ικανοποίησης εντός της ταχθείσας προς τούτο προθεσμίας. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν συντρέχει λόγος να τους επιδικαστεί κάποιο ποσό για την αιτία αυτή.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Αποφασίζει* την συνεκδίκαση των προσφυγών.
2. *Κηρύσσει* τις προσφυγές παραδεκτές ως προς τις αιτιάσεις τις ελκόμενες από την διάρκεια των επιδίκων διαδικασιών και την έλλειψη πραγματικής προσφυγής προς τον σκοπό αυτό και την προσφυγή αριθ. 17154/10 απαράδεκτη κατά τα λοιπά.
3. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.
4. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης,

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 7 Απριλίου 2016, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)

André Wampach

Αναπληρωτής Γραμματέας

(υπογραφή)

Ledi Bianku

Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αρ.	Αριθ. προ- σφυγής – Ημερομηνία κατάθεσης	1/ Όνομα προ- σφεύγοντος – 2/ Ημερομηνία γέννησης – 3/ Τόπος κατοι- κίας/Εδρα	Έναρξη της διαδικασίας	Λήξη της διαδικασίας	Συνολική διάρκεια – Βαθμοί δικαιοδοσίας	Αιτιάσεις
1.	17154/10 15.03.2010	1/ TRADEMONT A.G. 2/ --- 3/ Λουγκάνο	15.05.1996	28.09.2009	Δεκατρία έτη και περισσότερο από τέσσερις μήνες Τρεις βαθμοί δικαιοδοσίας	Άρθρα 6 και 13
2.	45772/11 08.07.2011	1/ Μαρία ΜΗΝΑ 2/ 1973 3/ Άρτα 1/ Αφροδίτη ΤΣΙΩΛΗ 2/ 1999 3/ Άρτα 1/ Λάμπρος ΤΣΙΩΛΗΣ 2/ 1991 3/ Άρτα 1/ Μενέλαος ΤΣΙΩΛΗΣ 2/ 1963 3/ Άρτα	24.07.2003	24.03.2011	Επτά έτη και οκτώ μήνες Τρεις βαθμοί δικαιοδοσίας	Άρθρα 6 και 13

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου

εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 28 Απριλίου 2016

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος